

HuisvesingsOntwikkeling

Roetersstraat 31
1018 WB Amsterdam
Postbus 19268
1000 GG Amsterdam

T 020 525 2443

Memo

Datum

4 maart 2014

Onderwerp

VO casco, argumentatie (fiets)entree UB Binnenstad, concept

Inleiding

In het Voorlopig casco-ontwerp van de UB Binnenstad is de hoofdentree op de plek van de voormalige ambulance-ingang gesitueerd aan de Vendelstraat en de in- en uitgang van de fietsenkelder op de plek waar men nu vanaf de Vendelstraat toegang heeft tot het binnenhof. Vanuit de fietsenstalling is er een inbandige trap rechtstreeks naar de hal bij de hoofdentree.

Probleemschets

VOLBG pleit sinds de presentatie van het concept-Structuurontwerp (30 mei 2012) door BiermanHenket architecten voor een ingang/uitgang voor UB Binnenstad aan de Nieuwe Doelenstraat. In het Structuurontwerp zijn de hoofdentree van de UB Binnenstad en de in- en uitgang van de fietsenstalling gesitueerd aan de Vendelstraat. Stadsdeel Centrum, BMA, Rijksmonumentendienst en de UvA hebben zich aan dit Structuurontwerp gecommitteerd en het vormt de basis van het Voorlopig casco-ontwerp van MVSA en Architectenbureau Van Stigt.

Bewoners (in de 'koffie met de burens' bijeenkomst) en de bewonersdelegatie, bestaande uit Bert Nap, Otto Jongerius, Peter Veer en Tjeerd Kamper, waarbij Peter en Tjeerd VOLBG vertegenwoordigen, zijn vanaf het begin geïnformeerd over de ontwikkeling van het casco-ontwerp door MVSA/Van Stigt. Op 17 oktober 2013 en 13 januari 2014 hebben gesprekken plaatsgevonden tussen de bewonersdelegatie, André van Stigt - als vertegenwoordiger van de architectencombinatie MSVA/van Stigt - stadsdeel Centrum en de UvA. Tijdens deze gesprekken heeft VOLBG de voorkeur uitgesproken om naast een avond- en nachtingang ook de in- en uitgang van de fietsenkelder aan de Nieuwe Doelenstraat te situeren.

Verkenning

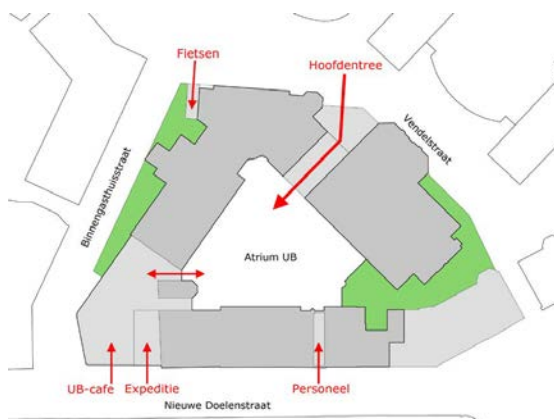
In het Voorlopig casco-ontwerp van de nieuwe UB Binnenstad is vooralsnog de keuze gemaakt om beide entrees aan de Vendelstraat te houden. Tijdens de bijeenkomst van UvA met bewonersdelegatie en stadsdeel Centrum op 13 januari jongstleden is afgesproken dat UvA dieper zal ingaan op de verschillende aspecten die betrekking hebben op de locatie van de fietsentree en dat ook de mogelijkheden van de Nieuwe

Doelenstraat opnieuw zullen worden beoordeeld. Dit heeft geresulteerd in dit memo. De aspecten die hierin zijn meegenomen, zijn:

- beheer en veiligheid;
- architectonisch en ontwerptechnisch;
- cultuurhistorisch, monumentaal en stedenbouwkundig;
- verkeersveiligheid en
- combinatie wonen en universitair gebruik en openbaar gebied op het Binnengasthuisterrein.

Op basis van deze aspecten zullen UvA, stadsdeel Centrum en bewonersdelegatie alle belanghebbenden, bewoners op het Binnengasthuisterrein en in de directe omgeving, ondernemers en culturele instellingen in de omgeving, informeren over de keuze voor de hoofdentree en de entree van de fietsenstalling van de nieuwe UB Binnenstad.

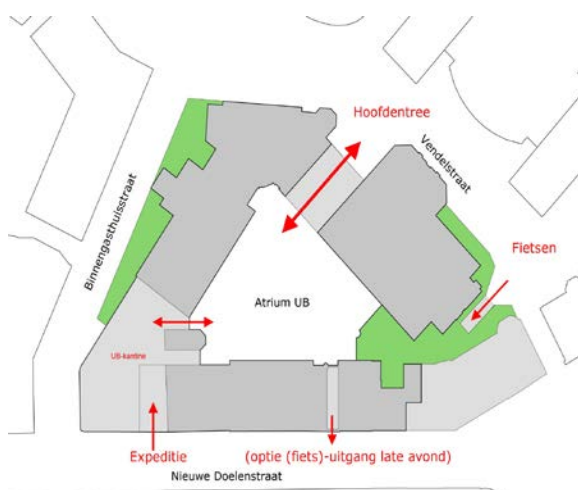
Het eerste conceptontwerp (de planvisie) van MVSA/van Stigt, zoals toegelicht in oktober 2013, werd gekarakteriseerd door glazen entreegevels.

Conceptontwerp entrees UB.

In het VO casco is dit verder uitgewerkt naar:

VO casco - Artist impression hoofdentree

VO casco – Artist impression fietsentree met open en gesloten hek

Randvoorwaarden entrees vanuit bestemmingsplan

In het bestemmingsplan 1012 is een aantal voorwaarden opgenomen met betrekking tot entrees en gevelbeeld voor de locatie driehoek Nieuwe Doelenstraat-Binnengasthuisstraat-Vendelstraat. Daarmee zijn de randvoorwaarden voor het ontwerp UB Binnenstad als volgt:

- De plaatsing van een inrit, gekoppeld aan een autoparkeervoorziening is uitsluitend toegestaan aan de Nieuwe Doelenstraat of de Kloveniersburgwal.
- De voorgevel van gebouwen mag aan de straatzijde uitsluitend op de bestemmingsgrens (voorgevelrooilijn) worden gesitueerd.
- Gesloten plinten (eerste bouwlaag) zijn niet toegestaan.
- De kwaliteit van het historisch stadsgezicht moet gewaarborgd blijven.

Voor- en nadelen verschillende opties entrees UB Binnenstad

Uitgangspunt in het ontwerp is onder meer dat een fietsenkelder moet worden gerealiseerd van tenminste 800 plekken. Dit vraagt een zekere hoeveelheid oppervlakte. Technisch is deze alleen te realiseren tegen aanvaardbare (lees: beheersbare) kosten onder de 2^e chirurgische kliniek in combinatie met een deel van het te onderkelderen atrium. Onder het Zusterhuis wordt geen kelder toegevoegd.

• Beheer en veiligheid

De UB Binnenstad is het hart van de Binnenstadcampus voor de Geesteswetenschappen. Alle faculteitsgebouwen van de UvA op het Binnengasthuisterrein hebben of krijgen een hoofdentree die gericht is naar de binnenzijde van het Binnengasthuisterrein. Om de gebouwen van de Binnenstadcampus in goede samenhang te laten functioneren is het van belang om de ingang van de UB ook aan de binnenzijde van het Binnengasthuisterrein te maken. Zowel in de planvisie als in het VO casco van MVSA/van Stigt wordt de *hoofdentree* gesitueerd op de locatie van de voormalige ambulance entree. In de hal van de hoofdentree zitten ook de portier en de veiligheidspoortjes naar de bibliotheek waarlangs alle bezoekers van UB binnenkomen, vanuit beheer en veiligheid een eis. Voordeel van de hoofdentree ter

plaatse van de ambulance ingang is dat de loopafstanden tussen de entrees van de verschillende faculteitsgebouwen en de hoofdentree UB het kortst is en de portier op een centrale locatie op de campus zit wat een goed beheer en de veiligheid bevordert.

De *fietsentree* was in de planvisie van MVSA/Van Stigt gesitueerd op de hoek Binnengasthuisstraat / Binnengasthuisplein. In het VO casco is de fietsentree verplaatst naar de Vendelstraat inham tussen Zusterhuis en 2^e Chirurgische Kliniek een locatie die goed aansluit op de hoofd fietsroute die door de Vendelstraat loopt. Buiten de openingstijden van de UB wordt de hellingbaan afgesloten met een hek. De hellingbaan wordt deels overkapt. Rond de hellingbaan wordt groen aangelegd en op de kopgevel van de 2^e Chirurgische Kliniek is het plan een groene sedum gevel te maken die een akoestisch dempende werking heeft. De fietsenstalling is gedimensioneerd op gebruik door bezoekers en gebruikers van UB en van medewerkers/studenten die in de direct omringende faculteitsgebouwen werken of onderwijs volgen. Vanuit de fietsenstalling zal binnendoor een rechtstreekse verbindingstrap gemaakt worden naar de hoofdentree en lopen alle bezoekers langs de portier de bibliotheek in, wat vanuit veiligheid en beheer noodzakelijk is en het stallinggebruik door UB bezoekers zal bevorderen. Ook de korte loopafstand naar de facultaire gebouwen zal stallinggebruik door medewerkers en studenten van deze UvA gebouwen bevorderen.

- Architectonisch en ontwerptechnisch

In beide opties van MVSA/van Stigt komt de *hoofdentree* op de plek van de voormalige ambulance entree. Op deze plek is een architectonisch verantwoorde aanpassing aan de gevel mogelijk en hoeven in het gebouw geen originele trappenhuizen of plafonds gesloopt te worden en is er vanaf de buitenzijde doorzicht naar het atrium, het (logistieke) hart van de UB.

De hoofdentree verplaatsen naar de Nieuwe Doelenstraat is vanuit cultuurhistorisch, monumentaal en architectonisch oogpunt en het feit dat UB als hart van campus functioneert niet wenselijk.

VOLBG heeft aangegeven zich te kunnen vinden in het situeren van de hoofdentree in de Vendelstraat op de plek van de voormalige ambulance entree. Wel vragen zij aandacht voor de akoestiek op het terrein.

Voor de *fietsentree* is een zo lui mogelijke hellingbaan nodig, mede om het gebruik te bevorderen. In het VO casco is door de architecten gezocht naar en gekozen voor een locatie waar een luie hellingbaan (21 meter) gerealiseerd kan worden zonder aantasting van monumentale gebouwen of stedenbouwkundige structuur van het Binnengasthuisterrein, die op een zo onopvallend mogelijke manier direct aansluit op de hoofd fietsroute die over het terrein loopt en op de fietsenstalling onder 2^e Chirurgische Kliniek. De fietsentree is voorzien van een overkapping om geluidhinder tegen te gaan.

De bewonersdelegatie heeft verzocht de mogelijkheden te bekijken voor het situeren van de fietsentree in het nieuwbouwdeel op de hoek Nieuwe Doelenstraat en

Binnengasthuisstraat. De UvA heeft aangegeven dat dit om technische redenen niet in de vergunningaanvraag is opgenomen. In het reeds geplande overleg met de bewonersdelegatie, stadsdeel Centrum, de UvA, de wetenschapswinkel van de Universiteit van Wageningen en de architecten, zal dit nader worden toegelicht.

Vanuit bestemmingsplan technische randvoorwaarden en qua ruimte is het niet mogelijk een dergelijke luie hellingbaan in het nieuwbouwdeel aan de Nieuwe Doelenstraat te realiseren. Ook is dit de enige plek waar de inrit naar de inpandige auto laad en los plaats gesitueerd kan worden. Er is niet voldoende ruimte om én de inpandige laad en losplaats én de hier benodigde vluchtweg én een luie hellingbaan voor fietsen te maken én de kwaliteit van het historisch stadsgezicht te waarborgen conform aangegeven in het bestemmingsplan. Bovendien ligt deze hellingbaan ver van de plaats waar de fietsen in de kelderlaag onder de 2e Chirurgische Kliniek geparkeerd worden wat het gebruik negatief beïnvloedt. Ook gaat een hellingbaan op deze plek ten koste van veel functionele en kwalitatieve m² voor de bibliotheek. Zoals eerder aangegeven zal hier in het gesprek met de architecten een nadere toelichting op worden gegeven.

- Cultuurhistorisch, monumentaal en stedenbouwkundig

Cultuurhistorisch gezien hebben de *hoofdentree* voor bezoekers en de ambulance en eerste hulp entree van de voormalige 2e Chirurgische Kliniek altijd aan de Vendelstraat zijde van het gebouw gezeten. Zowel in de planvisie als in het VO casco van MVSA/van Stigt is de hoofdentree ter plaatse van de ambulance entree gesitueerd.

Stedenbouwkundig sluit de hoofdentree goed aan op de looproutes vanuit de andere UvA gebouwen op het terrein en ligt hij verder af van het wooncomplex van Paul de Ley dan de originele bezoekersentree van de Kliniek. Op deze plek is een monumentaal verantwoorde aanpassing aan de gevel mogelijk en hoeven in het gebouw geen originele trappenhuizen of plafonds gesloopt te worden.

Voor een ruime hoofdentree aan de Nieuwe Doelenstraat zou met name de monumentale gevel ernstig aangetast moeten worden en bestaat het risico dat niet voldaan wordt aan de cultuurhistorische en stedenbouwkundige eis die het bestemmingsplan stelt (handhaven voorgevelrooilijn omdat de gebouwen aan de Nieuwe Doelenstraat behoren tot de harde rand van het gebied).

Ook de in het VO casco gekozen locatie voor *fietsentree* kan gerealiseerd worden zonder aantasting van monumentale gebouwen of aantasting van de stedenbouwkundige structuur van het Binnengasthuisterrein. Een fietsentree met luie hellingbaan zou aan de Nieuwe Doelenstraat zonder aantasting van gevelbeeld en monumentale waarden alleen op de nieuwbouwlocatie gemaakt kunnen worden. Echter omdat dit de enige plek is waar de inpandige laad en losplaats en de benodigde vluchtweg gemaakt kunnen worden zal het in de nieuwbouwegevel ook maken van een luie hellingbaan voor fietsen strijdig zijn met de, vanuit de eis waarborgen van de kwaliteit van het historische stadsgezicht, in het bestemmingsplan voorgeschreven stedenbouwkundige structuur (voorgevelrooilijn herstellen).

- Verkeersveiligheid

Situering van de hoofdentree van de UB Binnenstad en de fietsentree moeten in samenhang bekeken worden en goed aansluiten op de bestaande loop- en fietsroutes op het Binnengasthuisterrein. De in de planvisie en het VO casco opgenomen *hoofdentree* sluit goed aan op de looproutes zowel vanuit de stad als vanuit de andere UvA gebouwen. Het trottoir voor de hoofdentree is hier, door de geleding in de 2^e Chirurgische Kliniek, breder waardoor er sprake is van een ruimer ingesloten trottoir bij de hoofdentree wat gunstig is voor de verkeersveilige situatie.

De bestaande hoofdfietsroute Staalstraat - Kloveniersburgwal - Vendelstraat - Grimburgwal - Langebrugsteeg blijft conform het gemeentelijk verkeerscirculatie plan bestaan. Naar verwachting zal deze route door de meeste bezoekers en gebruikers van de UB en van de Binnenstadscampus gebruikt worden. Deze route sluit goed aan op de locatie van de *fietsentree* in de Vendelstraat in het VO casco.

In de Nieuwe Doelenstraat is sprake van vermenging van fiets- en autoverkeer. De straat is smal, druk en heeft eenrichtingsverkeer. Door in deze straat de hoofdentree en/of fietsentree van de UB te realiseren, naast het laden en lossen dat ook aan deze kant van het gebouw gesitueerd moet worden, kunnen verkeersonveilige situaties ontstaan.

Met de in het VO casco gekozen locatie voor de *fietsentree* is het mogelijk een goed toegankelijke luie hellingbaan naar de fietsenstalling te realiseren, van waaruit men binnendoor rechtstreeks in de bibliotheek komt. Dit bevordert het gebruik van de fietsenstalling en hiermee wordt tevens het willekeurig parkeren van de fiets in de openbare ruimte op het Binnengasthuisterrein voorkomen.

VOLBG is van mening dat de fietspoort onder het Zusterhuis (verbinding Vendelstraat en Kloveniersburgwal) een onoverzichtelijk verkeersknooppunt is. Tevens is VOLBG in de veronderstelling dat de meeste bezoekers het Binnengasthuisterrein bereiken via de route Langebrugsteeg - Nieuwe Doelenstraat. Zij dringen aan op een verkeerstromenonderzoek. In de door stadsdeel Centrum in te richten Projectgroep leefbaarheid en herinrichting openbare ruimte Binnengasthuisterrein, zal dit onderwerp meegenomen worden.

- Combinatie wonen en universitair gebruik en openbaar gebied op het Binnengasthuisterrein

Het Binnengasthuisterrein huisvest zowel een universitaire- als een woonfunctie en heeft ook een openbare functie als looproute en hoofdfietsroute voor de stad. Dit vergt rekening houden met elkaar, voortdurend goed overleg, een flexibele houding van alle kanten en goed nabuurschap.

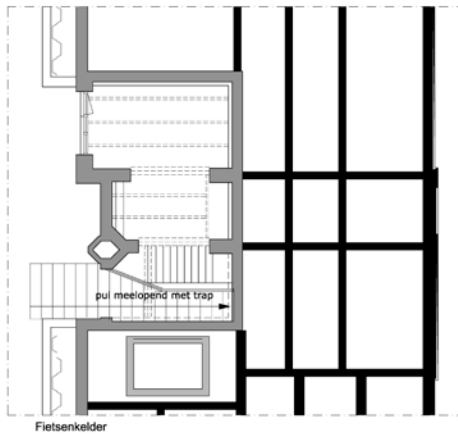
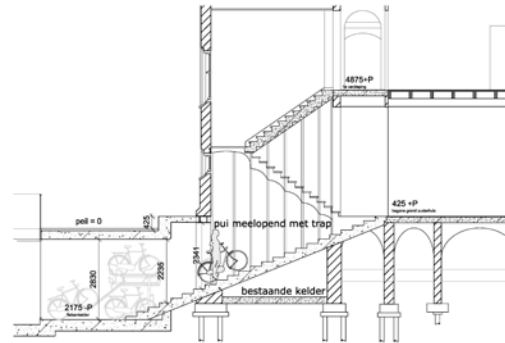
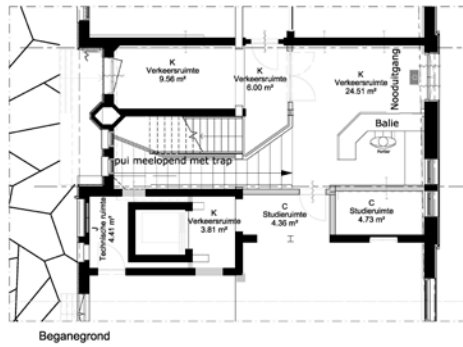
De Vendelstraat wordt door de bewoners omschreven als een klankkast. Zij geven aan (met name in de late avonduren) geluidhinder van bezoekers van het Atriumcafé te ervaren. De vrees bestaat dat door de komst van de UB Binnenstad en met name door de entree van de fietsenstalling aan de Vendelstraat te situeren, de kans op geluidhinder toeneemt. Daarom heeft VOLBG de wens neergelegd met name de

fietsentree aan de Nieuwe Doelenstraat te realiseren, waar door de aanwezigheid van onder andere hotels en horeca een andere dynamiek heerst. Tevens geven zij aan juridisch bindende afspraken te willen maken met UvA en stadsdeel Centrum omtrent het toekomstig beheer van het terrein, het openbaar ruimtegebruik en de sluitingstijden van de *fietsentree* zoals opgenomen in het VO casco.

De UvA realiseert zich dat de kans op geluidhinder van met name de fietsentree aan de Vendelstraat nabij de (studenten)woningen van Woonstichting De Key in het Zusterhuis aanwezig is. Samen met de architecten is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van een uitgang voor de late avonduren (na 23.00 uur) voor alle bezoekers van de UB aan de Nieuwe Doelenstraat 15 (bestaande entree). De mogelijkheid van een uitgang die gevonden is, is niet ideaal, is bezoeker-onvriendelijk, is steil en smal en vergt een extra investering. UvA stelt voor deze mogelijkheid van een uitgang voor na 23.00 uur nu mee te nemen in de aanvraag omgevingsvergunning.

De bewonersdelegatie heeft verzocht de mogelijkheden te bekijken voor het realiseren van een fietslift in de mogelijke nachtingang aan de Nieuwe Doelenstraat. De UvA gaat dit nader onderzoeken.

Ten slotte, dient nog vermeld te worden dat de bewonersdelegatie, UvA en het stadsdeel hebben afgesproken om – nog los van de uiteindelijke keuze voor de in- en uitgang van de fietsenstalling - samen na te denken over een integraal beheersplan van de campus en het omliggende gebied, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de dag- en de nachtsituatie. Dit beheersplan is onderwerp van de Projectgroep leefbaarheid en herinrichting openbare ruimte Binnengasthuisterrein van Stadsdeel Centrum, die dit jaar in overleg met de UvA en bewoners een Nota van Uitgangspunten opstelt voor de inrichting van de openbare ruimte.

Voorstel optie avonduitgang Nieuwe Doelenstraat 15 (dag situatie alleen nooduitgang en avondsituatie - na 23:00 uur - uitgang bezoekers bibliotheek)